

Nota van Antwoord zienswijzen wijziging winningsplan Nieuwehorne

Versie 31 maart 2020

Kenmerk: DGKE-WO/20043826

Volg-nr.	Zienswijze-nr.	Onderdeel	Onderwerp
1			<i>Planmatig beheer</i>
1a	0004	Zienswijze	De kleine velden op land zijn marginaal in termen van onafhankelijkheid van de Nederlandse energievoorziening, ook die van Nieuwehorne. Ik vind het onverstandig en kortzichtig dat het huidige Kabinet de kleine gasvelden wil gebruiken om het verlies van het Groningenveld te compenseren.
		Antwoord	Zoals de minister in de beleidsparagraaf van het instemmingsbesluit heeft aangegeven, zal de energietransitie enkele decennia in beslag gaan nemen. Een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de energietransitie neemt de nodige tijd in beslag. Zolang en in zoverre dat nodig is om tegemoet te komen aan de Nederlandse gasvraag, wil het Kabinet gas winnen in eigen land, waar en voor zover dit veilig kan voor bewoners en omgeving (Kamerstukken II 2017/2018, 33529, nr. 469). In die periode zijn huishoudens en bedrijven, weliswaar in afnemende mate, nog aangewezen op het gebruik van aardgas. Uit de kleine gasvelden wordt al vanaf de zestiger jaren van de vorige eeuw voornamelijk hoogcalorisch gas gewonnen. Dit gas wordt vermengd met laagcalorisch gas uit het Groningenveld of met stikstof om het gas geschikt te maken voor gebruik in huishoudens en bedrijven. Ook voor de kleine gasvelden geldt dat de gaswinning in een afbouwfase zit. De afbouw komt erop neer dat uit alle gasvelden waarvoor in het verleden een opsporingsvergunning is verleend, gas mag worden gewonnen als dat naar het oordeel van de minister en van SodM veilig kan totdat al het winbare gas uit deze gasvelden is geproduceerd. Er worden geen nieuwe opsporingsvergunningen voor gasvelden op land gegeven. Daarbij zal de vraag naar gas uit de kleine velden na verloop van tijd afnemen in het kader van de energietransitie naar een aardgasvrij Nederland. De minister constateert dan ook dat de vermindering van de productie uit het Groningenveld niet leidt tot een toename van de productie uit de kleine velden. Voor een onderbouwing van het feit dat ook de gaswinning uit de kleine velden al enkele jaren in afbouw is, verwijst de minister naar de website van TNO via de volgende link: https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2019/11/drie-vragen-over-gaswinning-uit-kleine-gasvelden-op-land/.

2			<i>Schade door bodembeweging</i>
2a	0002	Zienswijze	Er wordt niet gesproken over de mogelijke daling van de huizenprijzen voor de woningbezitters in dit gebied, al zou het maar een compensatie zijn. Ga geen gaswinning toepassen onder een gebied waar woningen van particulieren staan, die keurig al hun onroerend goed belasting betalen.
		Antwoord	Als er een beving in het veld plaatsvindt, en er ontstaat schade, dan is Vermilion op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht die schade te vergoeden. De minister stelt vast dat waardedaling van woningen een gevolg zou kunnen zijn van gaswinningsactiviteiten, maar dat dit in dit gebied niet waarschijnlijk is omdat de kans op bevingen verwaarloosbaar is en geen schade wordt verwacht. Mocht er tegen de verwachting in ten gevolge van de gaswinning toch waardedaling van woningen optreden, dan is Vermilion aansprakelijk voor die schade.
2b	0004	Zienswijze	Mogelijkheid schade aan mijn woning.
		Antwoord	Als er ten gevolge van de gaswinning schade optreedt dan is Vermilion op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht die schade te vergoeden. De minister onderkent dat de huidige procedure, waarbij een schade door de omwonende bij de operator moet worden gemeld, in de praktijk te veel onzekerheden met zich meebrengt. De minister vindt dit onwenselijk en heeft de verantwoordelijkheid op zich genomen om, mede op advies van de Tcbb, een onafhankelijke en deskundige commissie (Commissie mijnbouwschade) in het leven roepen waar inwoners schade door mijnbouwactiviteiten kunnen indienen. De onafhankelijke commissie onderzoekt waardoor de schade veroorzaakt kan zijn. De minister houdt de Tweede Kamer regelmatig op de hoogte van de stand van zaken, laatstelijk bij brief van 20 december 2019 (kamerstukken II, 2019/2020, 32849, nr. 200). De minister heeft de Commissie mijnbouwschade ingesteld en streeft ernaar dat deze commissie medio 2020 operationeel zal zijn. Mensen die denken schade te hebben geleden hoeven dan niet langer zelf te bewijzen dat de schade door de gaswinning is veroorzaakt. Het is de commissie die de oorzaak van de schade zal onderzoeken. De minister vindt de landelijke onafhankelijke schadeafhandeling heel belangrijk, maar acht het niet noodzakelijk om te wachten met het afgeven van instemmingsbesluiten totdat die landelijke schade-afhandeling operationeel is. De minister benadrukt daarbij nogmaals dat de kans op een schadeveroorzakende beving in dit geval verwaarloosbaar is.
2c	0005	Zienswijze	De percelen grond zullen zakken, echter dit zal niet op alle plaatsen gelijkmatig gebeuren waardoor er niet bestaande hoogteverschillen zullen ontstaan welke door de agrarische ondernemers zullen moeten worden geëgaliseerd etc; Daarnaast zal scheurvorming optreden in erfverharding, bebouwing, kavelpaden, gierputten etc. De tendens in Nederland is dat de zeespiegel stijgt. Tegelijkertijd zal ten gevolge van de gaswinning de bodemdalen. Hierdoor zal een te hoge waterstand eerder aan de orde zijn. Dit zal schade opleveren aan de gewassen.

		Antwoord	Dergelijke schade door aan gaswinning gerelateerde bodemdaling is niet aannemelijk omdat de bodemdaling door gaswinning zeer geleidelijk plaatsvindt over een hele lange periode en zeer gelijkmatig optreedt als een soort platte schotel. Dergelijke bodemdalingen zorgen niet voor plaatselijke verzakkingen in de ondiepe bodem.
2d	0005	Zienswijze	Vermilion dient ter compensatie van de vervuiling welke ontstaat ten gevolge van de gaswinning maatregelen te treffen die leiden tot een duurzamere maatschappij. Omliggende agrarische ondernemers zouden voor hun schade kunnen worden gecompenseerd door middel van het vergoeden van duurzaamheidsmaatregelen. Gedacht zou kunnen worden aan het plaatsen van zonnepanelen op daken van agrarische bedrijven waarmee deze bedrijven en eventuele omwonenden tevens van elektriciteit kunnen worden voorzien.
		Antwoord	Op grond van artikel 6:177 BW is de operator aansprakelijk voor schade die als gevolg van mijnbouwactiviteiten is ontstaan. De minister heeft onderkend dat de huidige procedure, waarbij een schade bij de operator moet worden gemeld, veel initiatieven van de indiener vraagt waaronder het overleggen van bewijs. De minister heeft, mede naar aanleiding van een advies van de Tcbb, stappen gezet die moeten leiden tot een andere procedure voor de schadebehandeling en de afdoening daarvan. De minister verwijst hiervoor naar zijn antwoord op zienswijze 2b. De minister benadrukt nogmaals dat het risico op schade door de gaswinning uit Nieuwehorne niet aannemelijk is en in de laagste risicocategorie is ingedeeld. Schade door vervuiling is eveneens niet aannemelijk. Een boorput dient zo te worden ontworpen dat kan worden gewaarborgd dat de put integer is, dat wil zeggen dat er geen lekkages/vervuiling optreden. De putintegriteit is beoordeeld als onderdeel van het winningsplan, en is onderwerp van toezicht door SodM . In de procedure van de omgevingsvergunning beoordeelt de minister de eventuele bovengrondse effecten van de winning. De minister wijst erop dat het niet in de rede ligt vooraf compensatie maatregelen te treffen voor schade die verwacht wordt nooit op te treden.
3			<i>Natuur en milieu</i>
3a	0004	Zienswijze	De gaswinning zou plaatsvinden dichtbij een waterwingebied. Gezien de hete zomers is water een groter belang dan een klein gasveld.
		Antwoord	De minister beoordeelt of er mogelijke gevolgen voor natuur en milieu zijn op basis waarvan de instemming kan worden geweigerd of worden beperkt. Over de mogelijke effecten van bodemtrillingen op natuur en milieu kan in algemene zin worden gesteld dat alleen uitzonderlijk zware trillingen gevolgen zouden kunnen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij gaswinning uit het gasvoorkomen Nieuwehorne niet aan de orde omdat de kans op bevingen verwaarloosbaar is. Bodemdaling kan mogelijk gevolgen hebben voor natuur en milieu. Een effect van bodemdaling

			zou kunnen zijn dat het grondwaterpeil in relatieve zin wordt beïnvloed, dat wil zeggen dat het water relatief hoger kan komen te staan ten opzichte van het maaiveld. Dit kan leiden tot vernatting en daarmee tot nadelige (of voordelige) gevolgen voor natuur en milieu. Het waterschap kan deze gevolgen tegengaan door het waterpeil aan te passen. De minister heeft in het ontwerp-instemmingsbesluit aangegeven dat gezien de geringe toekomstige verwachte bodemdaling van minder dan 2 cm in het diepste deel van de bodemdalingsschot als gevolg van de gaswinning, er geen zodanig negatieve effecten op de waterhuishouding worden verwacht dat hij zijn instemming zou moeten weigeren of voorschriften of beperkingen daaraan zou moeten verbinden. Het beïnvloedingsgebied van het Nieuwehorne gasveld strekt zich niet uit tot een Natura 2000-gebied of ander milieubeschermingsgebied, zoals een waterwingebied of een grondwaterbeschermingsgebied.
3b	0004	Zienswijze	De locatie voor de mogelijke gaswinning is vlakbij een bijzonder natuurgebied, de Tsjonger rivier. Als bewoner van deze streek ben ik van mening dat het risico voor schade aan dit gebied zwaarder weegt dan de winning van een relatief kleine hoeveelheid gas, die ook geïmporteerd zou kunnen worden. Wat betekent de recente uitspraak van de Raad van State over de stikstof problematiek en PAS voor de procedure om gaswinning in Nieuwehorne mogelijk te maken?
		Antwoord	Het winningsplan beschrijft de effecten van de winning voor de ondergrond. Bij de reguliere winning van gas treedt geen emissie van stikstof op. De bovengrondse effecten zijn onderdeel van de beoordeling van de omgevingsvergunning. Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden komt aan de orde bij de eventuele beoordeling van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. Deze vergunning en de afwegingscriteria (en de eventuele gevolgen van de PAS-uitspraak van het Europese Hof) staan los van het ingediende winningsplan.
3c	0006	Zienswijze	Vrees voor schade aan onroerend goed ten gevolge van bodemdaling en bodemtrilling. Opvallend is dat de berekende effecten ten gevolge van een eerste boring groter waren dan volgens de tweede boring. Belanghebbenden zijn van mening dat de gevolgen van de gaswinning onvoldoende zijn onderzocht en het ontwerp-besluit onzorgvuldig tot stand is gekomen. Hoe zijn de uitslagen indien er nog een 3^e boring wordt gedaan? Ook zijn de effecten van de gaswinning niet onderzocht in samenhang met de effecten van andere gaswinlocaties, zoals nabij Noordwolde en Oldelamer.
		Antwoord	Zie voor de kans op schade het antwoord bij zienswijze 2b. Voordat een boring heeft plaatsgevonden naar het voorkomen is het maar deels mogelijk om de mogelijke effecten vast te stellen. Na het daadwerkelijk plaatsen van de boring is het mogelijk een beter beeld van de ondergrond te krijgen en de eventuele effecten nauwkeuriger vast te stellen. Na de boring naar het tweede deelvoorkomen bleek dat een van de lagen niet gasvoerend was. Hierdoor is het verwachte te winnen volume gas verminderd. Dit heeft ervoor gezorgd dat de te verwachten effecten ook zijn verminderd. Beide deelvoorkomens waaruit gas zal worden gewonnen uit het

			Nieuwehorne gasveld zijn inmiddels geboord. Er kan dan ook geen sprake zijn van een derde boring die nieuwe inzichten zou opleveren waardoor de voorspelling van de effecten zal wijzigen. Dit winningsplan omvat enkel de twee al aangeboren putten NWH-01 en NWH-02. De minister is het eens met indieners dat bij de beoordeling van een gaswinning in een gebied gekeken moet worden naar de cumulatie van effecten met de reeds lopende gaswinningen. Bij het onderzoek naar bodemdaling als gevolg van gaswinning wordt ook gekeken naar cumulatieve bodemdalingseffecten van gasvelden die in elkaars nabijheid liggen. De bodemdalingscontouren strekken zich aan de oppervlakte verder uit dan de contouren van het gasveld. De bodemdalingscontouren van het ene gasveld kunnen overlappen met de bodemdalingscontouren van een ander gasveld. De overlap heeft in dit geval met name betrekking op de randen van de bodemdalingscontour en heeft dan ook geen invloed op de maximale bodemdaling in het diepste punt van elk afzonderlijk gasveld. De opgegeven cumulatie van bodemdaling als gevolg van naburige gaswinningen is gecontroleerd en bevestigd door SodM en TNO. Het seismisch risico in een bepaald gasveld heeft geen invloed op het seismisch risico van een ander veld. Er is dan ook geen sprake van cumulatie van seismische effecten.
--	--	--	--

4			<i>Overig</i>
4a	0001,0003	Zienswijze	Wij verlangen dat het geluidsniveau deskundig wordt gemeten en binnen een omtrek van 40 meter om onze woning een grens van 40 dB 24/7 niet overschrijdt. Dat periodiek gedurende de gehele winningsperiode geluidsmetingen worden uitgevoerd. En dat bij overschrijding van de geluidsdruk boven de 40 dB, Vermilion maatregelen neemt om de druk terug te brengen en ons hier tijdig en adequaat over informeert.
		Antwoord	Geluid ziet op een bovengronds aspect en wordt niet in het winningsplan vast gelegd. In de omgevingsvergunning zijn de voorschriften terug te vinden m.b.t. geluid. In het Activiteitenbesluit zijn de maximale geluidsniveaus wettelijk vastgelegd. Van 7.00 tot 19.00 geldt een max van 50 dB. Van 19.00 tot 23.00 geldt een max van 45 dB en tussen 23.00 en 7.00 een max van 40 dB. Zie artikel 2.17 lid 1 van het Activiteitenbesluit.
4b	0004	Zienswijze	Ik heb als inwoner van Oudehorne geen aankondiging van EZ ontvangen van de informatie-avond. Nieuwehorne en Oudehorne zijn de facto een dorp. Inadequate communicatie.
		Antwoord	De aankondiging van de informatie-avond is persoonlijk naar de bewoners van het dorp waarin het betreffende gasveld ligt verstuurd. De Minister merkt op dat dit geen wettelijke verplichting is. Hier is gekozen voor enkel Nieuwehorne. De kennisgeving van het besluit is ook gepubliceerd

			in de Staatscourant en de kennisgeving met aankondiging van de informatie-avond is gepubliceerd in het lokale huis aan huisblad.
4c	0006	Zienswijze	Vermilion vaart wel bij het exploiteren van een gasveld, waar derden en de natuur last van ondervinden, immers bodemdaling en trilling zal zeker optreden. Een balans zien belanghebbenden in het ontwerp-besluit niet terug. Compensatie ten behoeve van een duurzame maatschappij zou in de rede liggen. Gedacht kan worden aan zonnepanelen op daken van belanghebbenden of het plaatsen van windmolens ten behoeve van de elektriciteitsvoorziening van belanghebbenden en omwonenden.
		Antwoord	Het is geen zekerheid dat bodemdaling en trilling zullen optreden. De kans op een beving voor het Nieuwehorne gasveld is verwaarloosbaar en de maximale bodemdaling zal onder de 2 cm blijven in het diepste punt van de bodemdalingskom. Schade wordt niet verwacht. Enige schade danwel last voor de natuur en derden is op voorhand niet vast te stellen. Vooraf hier een compensatie voor opstellen kan dan ook niet verwacht worden. De minister stelt vast dat hoofdstuk 7 van de “Gedragscode gaswinning kleine velden” afspraken bevat over de maatregelen (lusten) in de omgeving van een mijnbouwlocatie. Genoemd hoofdstuk bevat afspraken over hoe nieuwe ontwikkelingen (aanleg nieuwe locaties) met de omgeving worden afgestemd. Naast project-afstemming bij nieuwe ontwikkelingen hecht de minister ook belang aan maatschappelijke betrokkenheid van de mijnbouwbedrijven in de omgeving van hun bestaande projecten. Het is aan Vermilion om in overleg met de omgeving concrete invulling te geven aan de maatschappelijke betrokkenheid in de omgeving. De minister merkt wel nadrukkelijk op dat dit geen wettelijke grond is waarop het winningsplan (op grond van artikel 36 van de Mijnbouwwet) wordt getoetst.